

Svenskt bistånd till Östtimor

Maria Israelsson från Sida berättade vid Östtimorkommitténs årsmöte att underlag nu håller på att tas fram för en ny femårig landstrategi för Östtimor samt en strategi för det regionala samarbetet (landstrategier förbereds även för Indonesien, Filippinerna och Thailand). Sida utarbetar landstrategier på uppdrag av UD, varefter beslut fattas av regeringen. Eftersom en ny landstrategi för Östtimor är på gång, tar Sida nu i princip inte på sig nya åtaganden. Däremot kan fortsatt stöd till existerande eller tidigare insatser tänkas under året. Biståndet till Östtimor samordnas via givare på plats men också genom att givarmöten hålls två gånger per år. Det är viktigt att biståndsinsatser kompletterar och inte överlappar varandra.

Mest bistånd per capita i Asien

Sverige ger nu 40 miljoner kronor i bistånd till Östtimor per år. Detta gör landet till den största biståndsmottagaren per capita i Asien (störst bistånd i Sydostasien ger Sida till Vietnam, Laos och Kambodja). Biståndet sker mestadels inom ramen för multilaterala projekt. Det finns även bilateralt samarbete - t.ex. med parlamentet. En fördel med det multilaterala biståndet är att det förbättrar samordningen av verksamheten medan däremot flexibiliteten kan bli mindre än i bilaterala projekt.

Utbildning stöds mest

Utbildning är det mest prioriterade området för det svenska biståndet. 15 miljoner kronor är avsatta för att årligen betalas ut via UNICEF. Men under 2003 betalades inte mer än hälften ut, eftersom UNICEF ej hade gjort av med lika mycket som planerat. Stöd till offentliga institutioner är också viktigt. Sida finansierar nu ett 20-tal tjänster via UNDP. Under 2003 utbetalade Sverige, i likhet med ett tiotal andra länder, även budgetstöd. Stödet planeras fortsätta. Östtimors regering vill att budgetstödet förlängs till år 2008, då intäkterna från olje- och gasutvinningen i Timorhavet väntas börja

flöda in.

Svagt inhemskt rättsväsende

Givarländerna är positiva till institutionsuppbyggnaden i Östtimor. Rättsväsendet utgör dock ett problem. Det råder brist på domare och våldet i hemmen är omfattande. Polisväsendet är också undermåligt. FN-stödet till uppbyggnaden av poliskåren upphör i maj, då FN-missionen upphör i dess nuvarande form. Det är sannolikt att stöd i någon form fortsätter, vilket kan omfatta även polisväsendet.

Sverige stöder projekt som syftar till att befrämja säkerhetsläget i Östtimor. Bland annat stöds veterankommissionen, som skall avsluta sitt arbete i oktober. Att avgöra vem som är veteran och vilka förmåner vederbörande skall ha är svåra frågor att lösa. Under hösten 2003 inleddes samarbete mellan den svenska riksdagen och Östtimors parlament. En seminariereserie planeras hållas under året.

Frågor

Det svenska budgetstödet betalas ut via Världsbanken. I övrigt sker utbetalningar ej i form av pengar direkt till samarbetsparten i Östtimor utan genom att man betalar för expertis eller utrustning. Pengarna har hittills gått till de avsedda ändamålen. Resultaten är mera svårbedömda men anses vara positiva.

En komplicerad fråga i Östtimor efter den indonesiska ockupationen är jordägandet. Ett annat ekonomiskt problem är att FN-närvaron har skapat en dual ekonomi med mycket högre inkomster för FN- och NGO-anställda än östtimoreser och att lite pengar kommit landet till del. Regeringen uppmuntrar ändå utländska investeringar. Många entreprenörer i Östtimor kommer från Australien.

Gabriel Jonsson

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.